

Nr 36.

Av herrar **Ahlsten** och **Antby**, om utredning av frågor i samband med den statliga självriskan vid skador såväl direkt som å tredje man.

Ett välordnat försäkringsväsende har ansetts som ett allmänt samhällsintresse. Den enskilde medborgaren är därigenom skyddad för såväl de skador han själv råkar ut för, som för de skadeståndskrav andra personer kunna komma att rikta emot honom av olika anledningar. Den konflikt som vid ett skadeståndskrav alltid uppstår två kontrahenter emellan löses av en tredje part (försäkringen), och båda parterna kunna vara till freds.

Då det blir fråga om skador, som något av våra statliga förvaltningsorgan göres ansvarigt för, blir läget ett helt annat. På grund av att staten inte har försäkrat utan står självrisk, vilket med hänsyn till den statliga verksamhetens omfattning måste anses riktigt, finnes ingen tredje part som träder till, när ett skadeståndskrav reses emot staten, utan det statliga förvaltningsorgan, som varit vållande till skadan, avgör självt om ersättning skall utbetalas. I många fall blir det just den som direkt varit vållande till skadan, som får det största inflytandet vid skadeståndskravets bedömning. Erfarenheten visar också att vederbörande myndigheter ogärna höra andra personer i en skadeståndsfråga än dess egen personal. Därest ett statligt förvaltningsorgan vägrar att betala ut ersättning, finnes för den enskilde medborgaren ingen annan möjlighet att få skadeståndskravet avgjort än genom rättegång mot staten, en sak som åtminstone en enskild person avstår ifrån i det längsta. Det torde också ur allmän synpunkt icke vara önskvärt, att våra domstolar belastas med för många mål av sådan art. Då det icke finnes ett centralt statligt organ, som avgör frågorna utan vederbörande förvaltningsorgan, blir följden den att i vissa fall från ett förvaltningsorgan utbetalas ersättning, under det att ett annat statligt förvaltningsorgan i ett fullständigt analogt fall bestämt vägrar att utbetala ersättning. Det nu tillämpade systemet kan icke anses tillfredsställande och sammanfaller knappast med numera vedertagen svensk rättspraxis på hithörande område. Då den statliga verksamheten omspannar allt större områden av vårt samhällsliv med dess olika grenar, framstår det för den enskilde medborgaren som ett bestämt önskemål att i de fall ett skadeståndskrav reses emot ett statligt verk det inte skall vara svårare att få det reglerat än om kravet hade rests emot en enskild medborgare eller ett företag, vilka ha försäkring som täcker skadeståndskravet. De frågor, som stå i samband med den självrisk på hithörande område som staten tar, böra behandlas av ett organ efter enhetliga och försäkringsmässiga grunder.

Med stöd av vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om utredning av frågor som stå i samband med den statliga självriskens vid skador såväl direkt som mot tredje man.

Stockholm den 17 januari 1950.

Johan Ahlsten.

Sven Antby.
